

22.8.2025

Vero-osasto

Lausuntotiivistelmä luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta

1. Johdanto

Kaivosmineraaliverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kaivosmineraaliveroa korotettaisiin yhteensä 70 miljoonalla eurolla vuodesta 2026 alkaen. Metallisten kaivosmineraalien arvoperusteista veroa korotettaisiin nykyisestä 0,6 prosentista 2,5 prosenttiin rikastukseen toimitetun malmin sisältämän metallin verotusarvosta. Verohallinto vahvistaisi nykyistä vastaavasti kullekin metallille vuosittain verotusarvon kaivosmineraaliveron verotusarvojen perusteena sovellettavista hintatiedoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa määriteltyjen maailmanmarkkinahintaa tai muuta julkista hintatietoa kuvastavien hintalähteiden perusteella. Teollisuusmineraalien määräperusteista veroa korotettaisiin 0,20 eurosta 0,60 euroon tonnilta nostettua malmia tai hyötykiveä.

Kaivosten niin sanotut sivuvirrat suljettaisiin kaivosmineraaliveron ulkopuolelle tietyin edellytyksin. Tästä aiheutuva verotuoton aleneminen otettaisiin huomioon metallisista kaivosmineraaleista kannettavan arvoperusteisen veron korotuksessa.

Lain liitteeseen, jossa määritellään arvon perusteella verotettavat metalliset kaivosmineraalit, ehdotetaan lisättäväksi platinaryhmän metalleihin kuuluva rodium (Rh), koska sitä todennäköisesti ryhdytään louhimaan ja rikastamaan Suomessa tämän vuosikymmenen aikana. Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä teknisluonteisia tarkennuksia.

Esitysluonnos oli lausuntokierroksella 23.6.–8.8.2025. Lausuntopyyntö julkaistiin Lausuntopalvelu.fi-palvelussa ja valtiovarainministeriön julkisella verkkosivulla. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoa 66:lta taholta. Lausuntoja saatiin 49. Elinkeinoelämä on useassa tapauksessa lausunut samalla lausunnolla sekä kaivosmineraaliveron korottamista että kaivosten sähköverotuen poistamista koskevista esitysluonnoksista. Neljä tahoa ilmoittivat, etteivät ne lausu asiassa. Tahot, joilta lausuntoa pyydettiin, ja lausunnonantajat ilmenevät tämän lausuntotiivistelmän jaksosta 3. Lausuntopyyntö ja organisaatioilta saadut lausunnot ovat nähtävillä julkisessa palvelussa osoitteessa <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet> tunnuksella [VM041:00/2024](https://valtioneuvosto.fi/hankkeet).

2. Lausunnoista

2.1. Yleistä lausunnoista

Elinkeinoelämä suhtautui ehdotettuihin veronkorotuksiin pääasiassa kriittisesti ja korosti, että kaivosmineraaliveron korottamista ja kaivosten sähköverotuen poistoa koskevat ehdotukset lyhentävät kaivosten elinkaarta, heikentävät kaivosteollisuuden kilpailukykyä ja vaarantavat investointeja. Elinkeinoelämän lausunnoissa esitettiin veronkorotuksista luopumista tai huomattavaa kohtuullistamista ja peräänkuulutettiin laajamittaisempaa vaikutusarviointia kaivosmineraaliveron korotusten ja kaivosten sähköverotuen poiston vaikutuksista esimerkiksi verokertymään pidemmällä aikavälillä, vihreään siirtymään, huoltovarmuuteen ja työllisyyteen. Useampi lausunnonantaja esitti, että kaivosmineraaliveron tulisi nykyisen rojaltimallin sijaan perustua nettotulon verottamiseen.

Ympäristötoimijat ja osa alueellisista toimijoista pitivät ehdotettuja veronkorotuksia oikeasuuntaisina. Osa lausunnonantajista katsoi, että kaivosmineraaliverolla tulisi olla myös ympäristöohjaustavoite. Joidenkin lausunnonantajien mukaan kaivosmineraaliveroa olisi perusteltua korottaa vielä ehdotettuakin enemmän ottaen huomioon, että kaivosmineraalit ovat uusiutumattomia luonnonvaroja.

Kaivosmineraaliveron tuoton jakautumista koskeva lausuntopalaute oli ristiriitaista. Osa lausunnonantajista katsoi, että kaivosmineraaliveron tuoton jakosuhdetta valtion ja kuntien välillä tulisi tarkastella uudelleen ja ohjata nykyistä suurempi osa tuotosta valtiolle. Etenkin kaivosten sijaintikunnat kannattivat jako-osuuden säilyttämistä nykyisellään ja esittivät, että kaivokset lisäävät kaivoskunnan kustannuksia, sillä kunta investoi infrastruktuuriin ja järjestää palveluja omilla varoillaan. Toisaalta useassa lausunnossa katsottiin, että kaivosmineraaliveron tuoton kuntaosaa ei tulisi ohjata vain kaivoksen sijaintikunnalle vaan laajemmin kaivoksen vaikutusalueella oleville kunnille, sillä kaivoksen vaikutukset eivät useinkaan rajoitu sen sijaintikuntaan. Joidenkin lausunnonantajien mukaan olisi perusteltua ohjata kaivosmineraaliveron tuotto kokonaisuudessaan kunnille.

Kaivosmineraalivero ei tällä hetkellä kuulu verotulojen perusteella tehtävään valtionosuuksien tasausjärjestelmään. Etenkin kaivoskunnat ovat lausunnoissaan tuoneet esiin, ettei kaivosmineraaliveroa tule sisällyttää tasausjärjestelmään. Valtiovarainministeriön kunta- ja alueosasto toteaa lausunnossaan, että kaivosmineraaliveron sisällyttämistä tasausjärjestelmään selvitetään käynnissä olevassa kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistamistyössä. Kaivosmineraaliveron sisällyttäminen tasausjärjestelmään vähentäisi suurimpien kaivoskuntien tuloja kuitenkin suhteellisen vähän verrattuna niiden saamiin kaivosmineraaliverotuloihin. Kunta- ja alueosaston näkemyksen mukaan ongelma ei siten ole korjattavissa valtionosuusjärjestelmän muutoksilla, vaan korjaus vaatisi muutosta valtion ja kuntien väliseen kaivosmineraaliveron tuoton jakoon.

Lausuntopalautteessa sivuvirtojen sulkemista veron piiristä pidettiin pääasiassa kannatettavana, koska se selkeyttäisi kaivosmineraalien verotusta ja vähentäisi kaivosyritysten hallinnollista taakkaa. Toisaalta osa lausunnonantajista katsoi, että sivuvirtojen veron piiristä rajaamisen vaikutuksia tulisi arvioida tarkemmin.

Kolmessa lausunnossa nostettiin esiin, että myös rauta (Fe) olisi perusteltua lisätä lain liitteeseen, koska Hannukaisen kaivoksella Kolarissa tavoitellaan raudan tuotannon aloittamista tämän vuosikymmenen aikana.

2.2. Lausunnoista yksityiskohtaisemmin

- **Ahvenanmaan maakuntahallitus, maa- ja metsätalousministeriö, oikeusministeriö ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES** ilmoittivat, etteivät ne lausu asiassa.
- **Valtiovarainministeriön kunta- ja alueosasto**, jäljempänä VM KAO, toteaa lausunnossaan, että kaivosmineraaliveron sisällyttämistä verotulojen perusteella tehtävään valtionosuuksien tasausjärjestelmään selvitetään käynnissä olevassa kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistamistyössä. Käytännössä kaivosmineraaliveron sisällyttäminen tasausjärjestelmään vähentäisi suurimpien kaivoskuntien tuloja kuitenkin suhteellisen vähän verrattuna niiden saamiin kaivosmineraaliverotuloihin. VM KAO:n näkemyksen mukaan ongelma ei siten ole korjattavissa valtionosuusjärjestelmän muutoksilla, vaan korjaus vaatisi muutosta valtion ja kuntien väliseen kaivosmineraaliveron tuoton jakoon. Kaivosmineraaliveron korotuksen osalta olisi täten syytä harkita koko korotetun tuoton, tai pääosan siitä, siirtämistä valtion jako-osuuteen.
- **Geologian tutkimuskeskus**, jäljempänä GTK, toteaa 8.8.2025 valtiovarainministeriön kirjaamoon toimittamassaan lausunnossa, joka korvaa GTK:n 6.8.2025 lausuntopalvelun kautta jättämän lausunnon, että sivuvirtojen rajaaminen kaivosmineraaliveron ulkopuolelle esitysluonnoksessa esitetyllä tavalla selkeyttää verotusta merkittävästi ja kohdentaa sen aiempaa tarkoituksenmukaisemmin.

GTK nostaa lausunnossaan esiin kysymyksen siitä, tuottavatko Suomessa toiminnassa olevat metallikaivokset rikkipitoisia tuotteita, ja jos näin on, niin onko rikistä maksettavaksi tuleva määräraojalti otettu huomioon verotuottolaskelmissa ja määräraojaltin verotasossa.

GTK:n näkemyksen mukaan lain liitteeseen tulisi rodiumin lisäksi lisätä myös rauta, sillä Hannukainen Mining on ilmoittanut tavoitteekseen raudan tuotannon käynnistämisen Kolarin kaivoksellaan vielä tämän vuosikymmenen aikana.

- **Luonnonvarakeskus**, jäljempänä LUKE, pitää ehdotettua kaivosmineraaliveron korotusta lähtökohtaisesti hyvänä ja oikeasuuntaisena. LUKE kuitenkin katsoo, että kaivosmineraaliverolla tulisi olla myös ympäristöohjaustavoite. Lisäksi kuntien osuus verotuotosta tulisi sijaintikunnan sijaan kohdentaa kaivoksen vaikutusalueelle, koska kaivoshaitat eivät rajoitu sijaintikuntaan. Lisäksi LUKE katsoo, että kaivosmineraaliveron tuoton ohjaaminen vain sijaintikunnalle voi kannustaa kuntia laatimaan sellaisia kaavoja, joissa ympäristövaikutuksia ei tarkastella kriittisesti.

Myös LUKEn näkemyksen mukaan rauta tulisi lisätä lain liitteeseen.

- **Saamelaiskäräjät** pitää kaivosmineraaliveron korotusta perusteltuna. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan korotus voisi olla huomattavasti ehdotettua suurempi, sillä kaivosmineraalit ovat vain kertaalleen hyödynnettävissä olevia luonnonvaroja, joiden poistaminen maaperästä aiheuttaa negatiivisia ympäristövaikutuksia. Saamelaiskäräjien mukaan esityksessä tulisi arvioida sivuvirtojen veron piiristä poistamisen ympäristövaikutuksia. Saamelaiskäräjät katsoo, että kaivosmineraaliveroa tulisi soveltaa valtion mailla tapahtuvan koneellisen kallanhuuhdontaan.
- **Verohallinto** katsoo, että muutokset ovat toteutettavissa Verohallinnossa esitetyssä aikataulussa. Verohallinto toteaa lisäksi, että esitysluonnoksen 3 §:ssä ehdotetut veron suorittamisvelvollisuutta koskevat muutokset ovat verotusmenettelyn kannalta kannatettavia.

- **Elinkeinoelämän keskusliitto EK** katsoo, että kaivosmineraaliveron korottamista ja kaivosten sähköverotuen poistoa koskevat esitysluonnokset heikentävät kaivosteollisuuden kilpailukykyä ja vaarantavat jo suunnitteilla olevat investoinnit. Kaivosteollisuutta ei tulisi tarkastella itsenäisenä ja muusta elinkeinotoiminnasta erillisenä kokonaisuutena, vaan sen vaikutus vihreään siirtymään, huoltovarmuuteen ja työllisyyteen tulisi arvioida selvästi laajemmin kuin nyt käsillä olevassa esitysluonnoksessa on tehty. Ensisijaisesti kaivosmineraaliveron korottamisesta tulisi luopua ja toissijaisesti esitys tulisi palauttaa valmisteluun tarkempien ja laajempien vaikutusarviointien tekoa varten.
- **Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA** esittää lausunnossaan, että veronkorotus voisi verotuksen ennakoitavuuden ja pysyvyyden näkökulmasta olla perusteltua kohdistaa vain uusiin kaivoshankkeisiin. Tällainen kohdentaminen voisi lieventää veronkorotuksen vaikutusta investointipäätöksiin uusista kaivoshankkeista. Lisäksi ETLAn mukaan voi pohtia, miten verorasituksen kolminkertaistaminen yhdellä kertaa suhteutuu siihen, että veropolitiikan tulisi olla vakaata ja ennakoitavaa.

ETLA tuo lausunnossaan esiin, että nettotulon veromallit vastaisivat paremmin tavoitteeseen saada yhteiskunnalle korvaus luonnonvarojen käytöstä, sillä rojaltit aiheuttavat vääristymiä viemällä yrityksiä herkemmin kannattavuusrajan alapuolelle, mikä vähentää kaivostoimintaa. Kaivosmineraaliveron tapauksessa sen verrattain matala lähtötaso oli yksi keskeisistä syistä sille, miksi veromalliksi valikoitui rojaltityyppinen vero nettotuloihin perustuvan veromallin sijaan. Matalilla verotasoilla rojaltien aiheuttamista vääristymistä johtuvat ongelmat jäivät verrattain pieniksi. Ohjaamalla kaivosyrityksiä vähentämään tai lopettamaan toimintansa rojalti toimii tosiasiallisesti kuten haittavero, joka kaivostoiminnan vähenemisen kautta pienentää ympäristölle ja luonnolle aiheutuvia haittoja. ETLA katsoo, että nettotuloon perustuvan veron ja minimitasen takaavan rojaltin yhdistelmämalli voisi olla parannus nykyisestä.

ETLA katsoo myös, että olisi luontevaa tarkastella kaivosten sähköverotuen poiston ja kaivosmineraaliveron korottamisen yhteisvaikutuksia kaivosyritysten kannattavuuteen, konkurssiriskiä ja verotaakkaan.

- **Finnwatch** pitää ehdotettuja korotuksia perusteltuina, sillä Suomen kaivosmineraalivero on nykyisellään hyvin matala, eikä veroa siten voi pitää kohtuullisena korvauksena ainutkertaisten kaivosmineraalien käytöstä. Korotusten jälkeen vero vastaisi paremmin sille asetettuihin tavoitteisiin.

Finnwatch katsoo, että kaivosten sivuvirtojen rajaamisella veron ulkopuolelle voi olla vaikutusta sivuvirtojen määriin. Koska kaivosveroa maksettaisiin jatkossa vain siinä tapauksessa, että kaivos tuottaa kyseistä kaivosmineraalia, kynnys malmin sisältämien muiden kaivosmineraalien hyödyntämiseen voi nousta ja sivuvirtojen määrä kasvaa.

Finnwatchin mukaan voisi olla perusteltua arvioida kaivosmineraaliveron tulojen jakautumisen tarkoituksenmukaisuutta ja oikeudenmukaisuutta sekä keinoja hallita kestävästi kuntatasolla lisääntyviä tuloja.

- **Kainuun liitto** toteaa, että kaivosmineraaliveron korotusten ja kaivosten sähköverotuen poiston yhteisvaikutusta voidaan pitää kaivosalan näkökulmasta kohtuuttomana etenkin tässä suhdannetilanteessa. Kuntien jako-osuus kaivosmineraaliveron tuotosta on pidettävä ennallaan.

Veronkorotus uhkaa lyhentää kaivosten elinkaarta ja sitä kautta kokonaisverokertymää, mikä vähentää veronkorotusten mielekkyyttä kuntien näkökulmasta.

- **Kaivosteollisuus** vastustaa esitettyjä veronkorotuksia ja toteaa, että ehdotettujen kaivosmineraaliveron korotusten ja kaivosten sähköverotuen poiston jälkeen vuodesta 2026 alkaen kaivosmineraaliveron ja sähköveron maksurasite kaivostoimialalle nousee arviolta 110 miljoonaan euroon vuosittain, mikä vastaa noin 4–5 prosenttia alan liikevaihdosta. Kaivosmineraaliveron korotusta koskeva esitys tulee palauttaa uudelleen valmisteltavaksi ja sähköverotuen poisto peruuttaa.

Kaivosteollisuuden mukaan veronkorotusten taso on korkea ja kokonaisuus ehdotetaan toteutettavaksi hyvin nopeasti, mikä voi aiheuttaa merkittäviä vaikeuksia tuotannossa oleville kaivoksille sekä suunnitelluille investoinneille lähitulevaisuudessa. Kaivosmineraaliveron korotukset ja kaivosten sähköverotuen poisto lyhentävät kaivosten toiminta-aikaa, mikä vaikuttaa myös kansantalouden verokertymään pidemmällä aikavälillä. Kaivosteollisuuden mukaan ehdotetut muutokset vaikuttavat investointihalukkuuteen ja Suomen maineeseen investointikohteena. Pidemmällä aikavälillä veronkorotukset vaikuttavat mineraalitalouden arvoketjuihin sekä myös malminetsintään.

Kaivosteollisuus katsoo, että kaivosmineraaliveron vaikutuksista tulee laatia huolellinen vaikutusarviointi. Lisäksi valtioneuvoston oikeuskanslerilta tulee pyytää lausunto siitä, voidaanko verolakien valmistelussa esittää ratkaisua, joka kansantalouden verotulojen osalta päättyy pidemmällä aikavälillä negatiiviseen ratkaisuun.

Kaivosteollisuus kannattaa kaivosten sivuvirtojen sulkemista veron piiristä.

- **Keski-Pohjanmaan liiton** mukaan ehdotetut kaivosmineraaliveron korotukset ja sähköverotuen poisto nostavat kaivostuotannon välittömiä kustannuksia ja heikentävät siten kannattavuutta. Tämä lyhentää kaivosten elinkaarta. Lisäksi ehdotetut muutokset rapauttavat yritysten ja sijoittajien luottamusta lainsäädännön ennakoitavuuteen ja pysyvyyteen. Kaivosmineraalivero olisi järkevämpää toteuttaa tuotto- tai voittoverona. Verolla voitaisiin myös kannustaa luonnonvarojen mahdollisimman tehokkaaseen hyödyntämiseen.
- **Keskuskauppakamari** esittää huolensa siitä, että ehdotettu kaivosmineraaliveron huomattava kertakorotus yhdessä kaivosten sähköverotuen poiston kanssa uhkaa Suomen kaivosteollisuuden kilpailukykyä, heikentää investointiympäristöä ja vaarantaa Suomen ja EU:n strategisen tavoitteen kriittisten raaka-aineiden omavaraisuudesta. Kaivosmineraaliveron korotuksen tarkoituksenmukaisuus tulisi arvioida uudestaan ja sen vaikutukset kannattavuuteen, investointeihin ja kokonaisverokädenjälkeen ottaa laajemmin huomioon.
- **Lapin kauppakamari** toteaa, että kaivosmineraaliveron korottaminen yhdessä kaivosten sähköverotuen poiston kanssa voivat pitkällä aikavälillä vaikuttaa kansantalouden saamaan kokonaisverotuottoon negatiivisesti, sillä veronkorotukset lyhentävät kaivosten elinkaarta, vähentävät alihankintoja, hidastavat tai pysäyttävät kaivosalan investointeja sekä aiheuttavat kotimaisen tuotannon korvaamista tuonnilla.

Lapin kauppakamari esittää, että esitys palautetaan valmisteluun ja siitä toteutetaan laajempi vaikutusarviointi, jossa otetaan huomioon alan kokonaisverorasituksen ja veronkorotusten laajemmat

vaikutukset. Kaivosmineraaliveron veromallin tulisi perustua tulon verottamiseen, sillä tällainen veromalli vaikuttaisi investointeihin vähemmän kuin rojaltit ja huomioisi toiminnan elinkaaren ja kehittämisen paremmin.

- **Lapin liitto** pitää kyseenalaisena, toteuttavatko kaivosmineraaliveron korottamista ja kaivosten sähköverotuen poistoa koskevat esitykset EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksen toimeenpanoa ja hallitusohjelman tavoitteita.

Lapin liiton mukaan veronkorotusten porrastettua voimaantuloa tulisi harkita ja sivuvirtojen veron piiristä sulkemisen ympäristövaikutuksia arvioida laajemmin. Kaivosmineraaliveron tuoton tulee ohjautua jatkossakin kunnille, koska kaivosten suurimmat haitat kohdistuvat sijaintikuntiin ja kaivosten vaikutusalueella oleviin kuntiin. Myös kaivosten vaikutuspiirissä olevat kehyskunnat tulisi ottaa huomioon tulonjaossa.

- **Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK** katsoo, että kaivosmineraaliveron veropohja tulisi määrittää louhitun ja hyödynnetyn malmin perusteella. Veron tulisi myös kohdistua pelkästään metallimalmien käyttöön, ei muihin maa- tai kiviaineksiin. Maataloustuottajien kustannustaso on noussut muun muassa energian ja lannoitteiden hintojen nousun takia, eikä kaivosmineraaliveron korotuksilla saisi aiheuttaa lannoitteiden hinnoille lisää nousupainetta ja siten nostaa maatalouden kustannustasoa. Kaivokset aiheuttavat kaivospaikkakunnille kustannuksia, joten MTK:n mukaan olisi perusteltua, että kuntien jako-osuus kaivosmineraaliveron tuotosta olisi nykyistä suurempi.
- **Oulun kauppakamarin** mukaan poukkoilu yritysten toimintaan liittyvässä lainsäädännössä heikentää ennustettavuutta. Kaivosten kustannusten nousun arvellaan lyhentävän kaivosten toiminta-aikaa sekä vähentävän investointeja ja työllisyyttä.
- **Paliskuntain yhdistys** pitää kaivosmineraaliveron korottamista tarpeellisenä, sillä kaivostoiminta kohdistuu uusiutumattomiin luonnonvaroihin. Vaikka mineraalien hyödyntäminen kasvaa, niin kaivosten tuotosta jää Suomeen ja sijaintikunnalle vain pieni osa suhteessa kaivosyhtiöiden voittojen määrään.

Paliskuntain yhdistys toteaa, että sivuvirtojen rajaaminen veron piiristä hyödyttää ennen muuta niitä kaivoksia, joissa malmin louhintamäärät ovat suuria suhteessa talteen otettavan metallin arvoon eli isoja sivuvirtoja tuottavat metallimalmikaivokset hyötyisivät muutoksesta tehokkaampien kaivosten kustannuksella. Myös kynnys malmin sisältämien muiden metallien hyödyntämiseen voi nousta ja sivuvirtojen määrä kasvaa. Lakimuutos voi kannustaa heikkolaatuisten malmioiden ja siten isoja sivuvirtoja tuottavien kaivosten perustamiseen. Näitä maan- ja alueiden käyttöön liittyviä vaikutuksia ja ympäristövaikutuksia ei ole otettu esityksessä huomioon.

Lisäksi Paliskuntain yhdistys toteaa, että ehdotetut muutokset eivät kykene tasaamaan epätasa-arvoista hyötyjen ja haittojen jakautumista sijaintikuntien ja naapurikuntien välillä.

- **Pohjois-Karjalan maakuntaliitto** katsoo, että kaivosmineraaliveron suunniteltua korotusta tulee kohtuullistaa. Veronkorotus voi aiheuttaa tilanteen, jossa kaivosten toiminta-aika lyhenee, koska koko malmiesiintymän hyödyntäminen ei ole taloudellisesti kannattavaa. Lisäksi veronkorotuksella on negatiivinen vaikutus investointeihin. Veronkorotuksen vaikutuksia toimialalle ja kaivoskunnille tulisi selvittää yksityiskohtaisemmin.

- **Suomen Kuntaliitto** kannattaa ehdotettuja muutoksia. Voimassa olevan kaivosmineraaliverolain mukaisesti kaivostoimintaa verotetaan Suomessa varsin kevyesti kansainvälisessä vertailussa. Ehdotettujen muutosten myötä verotuksen tasoa korjattaisiin mielekkäällä tavalla, mutta verojärjestelmä säilyisi kuitenkin kilpailukykyisenä.
- **Suomen luonnonsuojeluliitto**, jäljempänä *SLL*, kannattaa ehdotettuja muutoksia ja katsoo, että kaivosmineraaliveron taso on ehdotettujen korotustenkin jälkeen kansainvälisesti tarkasteltuna edelleen varsin matala. *SLL*:n mukaan vero tulisi kuitenkin ulottaa kaikkeen louhittuun kiviainekseen, myös sivukiveen. Veropohjaltaan laaja-alaisempi kaivosmineraalivero tehostaisi metallien talteenottoa ja vahvistaisi kiertotalouden ratkaisuja. Kaivosmineraaliveron rinnalla tulisi edistää myös kaivosten jäteveron käyttöönottoa.
- **Teknologiateollisuus** yhtyy Kaivosteollisuus ry:n lausuntoon.
- **Teollisuusliitto** katsoo sinänsä perustelluksi, että kaivosyritykset maksavat korvausta hyödyntäessään Suomen mineraalivaroja. Teollisuusliitto kuitenkin pitää ehdotettua veronkorotusta liian suurena. Suomen kaivoshankkeiden kannattavuus on korkea vain poikkeustapauksissa. Keskimäärin yritykset saavat kalliiden investointien ja korkean kaivosten elinkaaren aikaisen epävarmuuden vastapainoksi vain kohtuullista tai hyvää kannattavuutta. Maailmanlaajuisesti tarkasteltuna suomalaiset mineraaliesiintymät ovat yleensä pieniä tai keskisuuria ja mineraalipitoisuuksiltaan verraten köyhiä, mikä laskee toiminnan kannattavuutta ja kasvattaa tuotannon määrään suhteutettuja investointeja. Korkea kaivosmineraaliveron taso todennäköisesti lyhentäisi kaivosten toiminta-aikaa ja vähentäisi investointeja.
- **Veronmaksajain keskusliitto** pitää myönteisenä, että verotuksen painopiste siirtyy pois ansiotulojen verottamisesta kohti kuluttamisen ja haitallisen toiminnan verotusta. Korotuksen mittaluokkaa voidaan kuitenkin pitää suurena suhteessa kaivosmineraaliveron nykyiseen tuottoon.
- **Ilomantsin kunta** pitää ehdotusta kaivosmineraaliveron korottamisesta pääosin hyvänä. Ilomantsin mukaan kaivosten sivuvirrat tulisi säilyttää veron piirissä.
- **Kaustisten kunta** pitää ehdotettuja muutoksia positiivisina kuntatalouden näkökulmasta.
- **Kemin kaupunki** pitää ehdotusta kaivosmineraaliveron korottamisesta pääosin hyvänä ja kannatettavana. Kaivosmineraaliveron tuoton jakoperustetta tulisi kuitenkin muuttaa niin, että kuntaosuutta kohdennettaisiin myös kaivoksen välittömässä vaikutuspiirissä oleville alueille.
- **Keminmaan, Kittilän ja Sodankylän kunnat** toteavat yhteisessä lausunnossaan, että kaivosmineraaliveron muuttaminen ehdotetulla tavalla on kannattavaa, koska kaivosmineraaliveron korotus ja verotuoton ohjautuminen sijaintikunnalle toimii kannustimena, jos kaivosmineraaliveroa ei sisällytetä valtionosuuksien tasausjärjestelmään. Tämä parantaisi myös kaivosten sosiaalista hyväksyttävyyttä kaivuskunnissa.

Kuntien mukaan kaivosmineraaliveron tuoton jako-osuuksiin ei tule tehdä muutoksia. Kaivokset lisäävät kaivuskunnan kustannuksia. Ne tukevat kaivosten perustamista etupainotteisilla investoinneilla infrastruktuuriin ja palveluihin omilla varoillaan. Myös kaivoshaitat ulottuvat ajallisesti pitkälle kaivoksen sulkemisen jälkeiseen aikaan. Lisäksi kaivoksen sulkeminen vaikuttaa kunnan talouteen sekä suoraan että välillisesti. Palvelu- ja investointitarpeet sekä kaivoshaitat kohdistuvat

yleensä vain sijaintikuntaan, joten kaivosveron kuntaosuuden kohdentaminen sijaintikunnalle on perusteltua.

Kuntien yhteisessä lausunnossa todetaan, että esitysluonnoksessa esitetyt huolet kunnallisveroprosenttien huomattavasta alentamisesta lisääntyvien kaivosmineraaliverotulojen myötä ovat perusteettomia. Kunnissa toimii kerrallaan vain yhdestä kahteentoista kaivosta, eikä kunnalle olisi järkevää jättää verotulojaan vain yksittäisen yhtiön ratkaisujen varaan.

- **Lappeenrannan kaupunki** katsoo, että kaivosmineraaliveron korottamisen sijaan tulisi verottaa kaivosjätettä esimerkiksi laajentamalla jäteveron veropohjaa.
- **Outokummun kaupunki** katsoo, että kuntien jako-osuutta kaivosmineraaliveron tuotosta tulisi kasvattaa nykyisestä 60 prosentista 80 prosenttiin. Nykyinen kaivoslaki tai siihen harkitut muutokset eivät varmista sitä, etteivät ympäristön pilaantumisesta aiheutuvat kustannukset jää kaivostoiminnan päättymisen jälkeen kaivoskunnan maksettaviksi.
- **Siilinjärven kunta** kannattaa kaivosmineraaliverolain muuttamista ehdotetulla tavalla. Tulevaisuudessa sivuvirtojen hyötykäyttöä tulisi edistää myös verotuksella.
- **Sotkamon kunta** katsoo, että ehdotettujen samanaikaisten kaivosmineraaliveron korotusten ja kaivosten sähköverotuen poiston yhteisvaikutuksesta kaivosten elinkaari voi lyhentyä, mikä vaikuttaisi negatiivisesti kansantalouteen. Sotkamon näkemyksen mukaan tulisi harkita kaivosmineraaliveron keräämisen aloittamista vasta joitakin vuosia kaivostoiminnan aloittamisen jälkeen. Kaivosmineraaliveron tuoton jako-osuuksiin ei tule tehdä muutoksia.
- **Tervolan kunta** pitää ehdotusta kaivosmineraaliveron korottamisesta pääosin hyvänä ja kannatettavana. Kaivosmineraaliveron tuoton jakoperustetta tulisi kuitenkin muuttaa niin, että kuntaosuutta kohdennettaisiin myös kaivoksen välittömässä vaikutuspiirissä oleville alueille.
- **Agnico Eagle Finland Oy** katsoo, että ehdotetut veromuutokset muodostavat vakavan uhan kaivostoiminnan jatkuvuudelle ja investointiympäristön houkuttelevuudelle Suomessa. Kaivosmineraaliveron korotusta ja kaivosten sähköverotuen poistoa valmisteltaessa ei ole riittävällä tavalla selvitetty ehdotettujen muutosten kumulatiivisia vaikutuksia kaivosten elinkaaren ajalta. Veronkorotuksista aiheutuu kohtuuton kulurasite, joka kohdistuu suoraan tuotantokustannuksiin eikä liiketoiminnan tulokseen. Tuotantoon kohdistuvien kustannusten noustessa kannattavasti louhittavissa oleva alin pitoisuus nousee. Kaavailtujen kaivosmineraaliveron korotusten ja kaivosten sähköverotuen poiston aiheuttama kustannusten nousu lyhentää Kittilän kaivoksen elinkaarta kahdella vuodella. Nettotuloon perustuva kaivosveromalli olisi oikeudenmukaisempi. Kannattavuuteen perustuvat veromallit voisivat johtaa suurempaan verokertymään, eikä niillä olisi negatiivisia vaikutuksia kaivoksen elinkaareen.
- **Boliden Kevitsa Mining Oy** ja **Boliden Harjavalta Oy** toteavat yhteisessä lausunnossaan, että kaivosmineraaliveron korottamista ja kaivosten sähköverotuen poistoa koskevat esitysluonnokset ovat huonosti valmisteltuja ja perusteltuja, eikä niissä ole tehty asianmukaisia vaikutusarviointeja. Esitysten valmistelu tulisi keskeyttää ja ehdotettujen muutosten vaikutukset kaivos- ja jalostustoiminnalle Suomessa arvioida uudelleen. Suunnitellut muutokset kohdistuvat suoraan tuotantokustannuksiin ja täten lyhentävät kaivosten elinkaarta ja vaarantavat tulevaisuuden investoinnit ja työpaikat. Lisäksi niillä on suuri vaikutus koko metallienjalostusketjuun.

- **Endomines Finland Oy** vastustaa veronkorotusta ja katsoo ehdotettujen muutosten vaikuttavan halukkuuteen investoida kaivoksiin Suomessa.
- **FinnCobalt Oy** katsoo, että kaivosmineraaliveron korotusten ja kaivosten sähköverotuen poiston valmistelu tulee keskeyttää ja niiden vaikutukset arvioida osana laajempaa kokonaisuutta, jossa otetaan huomioon investointiympäristö, vihreä siirtymä ja omavaraisuustavoitteet koko jalostusketjun osalta. Globaali markkinatilanne edellyttäisi ennakoitavaa ja kilpailukykyistä verotusta. Ehdotetut muutokset heikentävät Suomen asemaa investointiympäristönä, vähentävät kiinnostusta sijoittaa suomalaiseen kaivosteollisuuteen ja lisäävät Suomen riippuvuutta kolmansista maista erityisesti kriittisten raaka-aineiden tuotannossa.
- **Finnish Minerals Group Oy** (ent. Suomen Malmijalostus Oy), jäljempänä *FMG*, katsoo, että kaivosmineraaliveron korottamista ja kaivosten sähköverotuen poistoa koskevat esitykset ovat huonosti valmisteltuja ja perusteltuja eikä niissä ole tehty asianmukaisia vaikutusarviointeja. Suunnitellut veronkorotukset kasvattaisivat kaivosyhtiöiden vuotuisia kustannuksia kymmenillä miljoonilla euroilla. Samalla muutos lyhentäisi kaivosten toiminta-aikaa ja vaikeuttaisi uusien kaivosten avaamista. Ehdotukset eivät toteuta valtion fiskaalisia ja puhdasta siirtymää koskevia tavoitteita eivätkä tue EU:n pyrkimystä paremmasta omavaraisuudesta kriittisten raaka-aineiden saatavuudessa. Lisäksi kaivosmineraaliverotus suosii tuontimineraaleja, mikä vääristää kilpailua ja lisää riippuvuutta ulkomaisista raaka-aineista. Molemmat esitykset tulee palauttaa uudelleen valmisteltaviksi ja perusteellisesti arvioitaviksi.

FMG esittää, että metallimalmien veron suorittamisvelvollisuuden ajankohdan tulisi olla myyntihetki nykyisen rikastukseen toimittamisen ajankohdan sijaan.

- **GeoConsulting Oy** huomauttaa, että ehdotettu kaivosmineraaliveron korotus heikentää erityisesti metalliköyhien malmien louhinnan kannattavuutta, vaikka nämä malmit ovat yhteiskunnalle kaikkein tuottavimpia. Ehdotetut muutokset johtavat yhteiskunnan kaivoksista saamien tuottojen pienenemiseen ja kotimaisen raaka-ainetuotannon supistumiseen.
- **Keliber Oy:n** mukaan 2,5 prosentin verotaso metalleille on korkea. Vain yhteen toimialaan kohdistuva vero on kohtuuton. Lisäksi kaivosmineraaliverotus suosii tuontimetalleja, mikä vääristää kilpailua ja lisää riippuvuutta ulkomaisista raaka-aineista. Kaivosmineraaliveron korottamista ja kaivosten sähköverotuen poistoa koskevien esitysten valmistelu tulisi keskeyttää ja ehdotusten vaikutukset arvioida uudelleen. Ehdotukset kohdistuvat suoraan tuotantokustannuksiin ja lyhentävät kaivosten elinkaarta sekä vaarantavat Suomen kyvyn turvata kriittiset raaka-aineet ja houkutella investointeja.
- **Nordkalk Oy** pitää ehdotettua teollisuusmineraalien veron korotusta taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja oikeudellisesti kestävämmänä. Kaivosmineraaliveron korottaminen yhdessä kaivosten sähköverotuen poiston kanssa vaarantavat huoltovarmuuden, paikalliset elinkeinot ja kotimaisen tuotannon kilpailukyvyyn.

Nordkalk kannattaa ehdotusta, jonka mukaan kaivosmineraaliveron suorittamisvelvollisuus teollisuusmineraaleista syntyisi jatkossa nostoajankohtana louhinta-ajankohdan sijaan.

- **Outokumpu Oy** esittää, että kaivosmineraaliveron korottamisesta tulisi luopua tai vähintäänkin kohtuullistaa merkittävästi.

Outokummun mukaan ehdotetut kaivosmineraaliveron korotukset uhkaavat merkittävästi sekä Outokummulle kuuluvan ainoan EU:n alueella sijaitsevan kromikaivoksen että koko ferrokromi- ja terästuotannon arvoketjun kilpailukykyä ja heikentävät merkittävästi mahdollisuuksia investoida arvoketjuun Suomessa. Yhdessä kaivosten sähköverotuen poiston kanssa muutokset aiheuttavat Outokummulle n. 50–55 miljoonan euron vuosikustannuksen, jota on mahdotonta viedä tuotteiden hintaan, ja heikentäisivät siten toimintojen kannattavuutta merkittävästi Suomessa. Toimenpiteellä on negatiivinen vaikutus koko ferrokromi- ja teräsarvoketjun kannattavuuteen Suomessa. Investointien heikentyneen kannattavuuden seurauksena Outokumpu joutuu arvioimaan uudelleen investointien kohdistamista ja ajoitusta.

Outokumpu katsoo kromin verotusarvon olevan virheellinen ja esittää, että verotusarvon määrittämisessä tulisi nykyisen ferrokromin hinnasta johdetun kromin verotusarvon sijaan käyttää kromimalmin hinnasta johdettua kromin verotusarvoa.

- Kalliolaw Asianajotoimisto Oy:n **Strategic Explorations Oy**:n puolesta jättämässä lausunnossa todetaan, että järjestelmällinen malminetsintätoiminta on kaivostoiminnan edellytys. Malminetsintä on suhteellisen hidasta ja pitkäjänteistä työtä, ja toimintaan tehtävät muutokset vaikuttavat pitkällä aikavälillä. Tällä hetkellä toiminnassa olevien kaivosten malmeista suurin osa on löydetty ennen 1990-luvun puoliväliä, jolloin malminetsintä oli GTK:n ja valtionyhtiöiden harjoittamaa toimintaa, eivätkä ulkomaiset yhtiöt toimineet tai sijoittaneet malminetsintään Suomessa. Ehdotetun suuruisen veronkorotuksen vaarana on, että Suomen houkuttelevuus malminetsintään ja esiintymien kehittämiseen keskittyvien yhtiöiden kannalta heikkenee. Tällöin esimerkiksi kriittisten raaka-aineiden malminetsintää voitaisiin enenevässä määrin joutua rahoittamaan julkisista varoista. Ehdotettujen veronkorotusten vaikutus malminetsintään olisi syytä selvittää huolellisesti.
- **Suomen Malmitutkimus Oy** katsoo, että ehdotetut kaivosmineraaliveron korotukset olisivat sekä Suomen että EU:n kannalta haitallisia. Veronkorotuksella olisi negatiivisia vaikutuksia kaivosteollisuuteen ja malminetsintään. Lisäksi se lisäisi riippuvuutta tuontiraaka-aineista.
- **Terrafame Oy** katsoo, että ehdotettuja kaivosmineraaliveron korotuksia ja kaivosten sähköverotuen poistoa ei tule toteuttaa. Haastavasta markkinatilanteesta ja eurooppalaisen akkuarvoketjun rakentumisen viiveestä johtuen Terrafamen kannattavuus ei ole odotetulla tasolla. Ehdotetut muutokset lisäisivät Terrafamen vuotuista verorasitusta yhteensä vähintään 25 miljoonalla eurolla. Nämä lisäkustannukset käytännössä romuttaisivat yhtiön kannattavuuden parannusohjelman tuomat hyödyt ja toisi merkittävää epävarmuutta Terrafamen toiminnan kannattavuuteen, rahoitusjärjestelyjen riittävyyteen ja toimintaedellytyksiin.
- **Tetra Ekberg Oy** katsoo, että ehdotetut muutokset on valmisteltu puutteellisesti ja huomioimatta veron todellisia vaikutuksia. Asia tulisi palauttaa uudelleen valmisteltavaksi.
- **Yara Suomi Oy** vastustaa kaivosmineraaliveron korottamista ja katsoo, että asia tulee palauttaa uudelleen valmisteltavaksi. Kaivosmineraaliverosta tulee laatia huolellinen vaikutusarviointi. Kaivosmineraaliveron tulisi louhintamäärän sijaan perustua kaivosyrityksen tuloksen verottamiseen. Ehdotetut kaivosmineraaliveron korotukset yhdessä kaivosten sähköverotuen poiston kanssa heikentävät Yaran toimintaedellytyksiä ja kannattavuutta ja siten suunniteltujen toiminnan jatkamiseen tähtäävien investointien toteutumisesta tulevaisuudessa.

Yara kannattaa epäpuhtaustyyppisten metallien rajaamista veron ulkopuolelle sekä nostoajankohtaa teollisuusmineraalien veron suorittamisvelvollisuuden syntyajankohdaksi nykyisen louhinta-ajankohdan sijaan.

- Lisäksi **yksityishenkilöt** antoivat kolme lausuntoa.

3. Lausuntopyynnön jakelulista ja lausunnonantajat

Lausuntoa pyydettiin alla mainituilta tahoilta. Listassa on **lihavoituna** ne tahot, jotka antoivat lausunnon. Listassa on *kursivoituna* ne tahot, jotka ilmoittivat, etteivät ne lausu asiassa.

Ahvenanmaan maakuntahallitus – Ålands landskapsregering

Elinkeinoelämän keskusliitto ry

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA

Energiateollisuus ry

Finnwatch ry

Geologian tutkimuskeskus (valtiovarainministeriön kirjaamoon toimitettu 8.8.2025 päivätty lausunto korvaa lausuntopalveluun 6.8.2025 jätetyn lausunnon)

Greenpeace

Huittisten kaupunki

Ilomantsin kunta

Juukan kunta

Kaivosteollisuus ry (lausuntopalveluun 8.8.2025 jätetty lausunto ja valtiovarainministeriön kirjaamoon 8.8.2025 toimitettu lausunto liitteineen)

Kajaanin kaupunki

Kaustisen kunta

Keminmaan kunta (yhteinen lausunto Kittilän ja Sodankylän kuntien kanssa)

Kemiönsaaren kunta

Keskuskauppakamari

Kiteen kaupunki

Kittilän kunta (yhteinen lausunto Keminmaan ja Sodankylän kuntien kanssa)

Kokkolan kaupunki

Kolarin kunta

Kolttien luottamusmies

Kuopion kaupunki

Lapinlahden kunta

Lappeenrannan kaupunki

Lohjan kaupunki

Luonnonvarakeskus LUKE

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa

Metallinjalostajat ry

Metsäteollisuus ry

Mäntyharjun kunta

Oikeusministeriö

Outokummun kaupunki

Paliskuntain yhdistys

Paltamon kunta

Paraisten kaupunki

Pelkosenniemen kunta

Pieksämäen kaupunki

Polvijärven kunta

Ranuan kunta

Saamelaiskäräjät (samansisältöinen lausunto toimitettu sekä lausuntopalvelun kautta että valtiovarainministeriön kirjaamoon)

Salon kaupunki

Savonlinnan kaupunki

Savukosken kunta

Siilinjärven kunta

Sodankylän kunta (yhteinen lausunto Keminmaan ja Kittilän kuntien kanssa)

Sotkamon kunta

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

Suomen Kuntaliitto ry

Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Suomen luontopaneeli

Suomen ympäristökeskus SYKE

Suomussalmen kunta

Teknologiateollisuus ry

Tervolan kunta

Tornion kaupunki

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes

Työ- ja elinkeinoministeriö

Valtioneuvoston oikeuskansleri

VATT

Verohallinto

Veronmaksajain keskusliitto ry

Vimpelin kunta

WWF Suomi

Ympäristöministeriö

Edellä mainittujen lisäksi myös seuraavat tahot antoivat lausunnon:

Valtiovarainministeriön kunta- ja alueosasto

Kainuun liitto

Keski-Pohjanmaan liitto

Lapin kauppakamari

Lapin liitto

Oulun kauppakamari

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Teollisuusliitto ry

Kemin kaupunki

Agnico Eagle Finland Oy

Boliden Kevitsa Mining Oy (yhteinen lausunto Boliden Harjavalta Oy:n kanssa)

Boliden Harjavalta Oy (yhteinen lausunto Boliden Kevitsa Mining Oy:n kanssa)

Endomines Finland Oy

FinnCobalt Oy

Finnish Minerals Group Oy (samansisältöinen lausunto toimitettu sekä lausuntopalvelun kautta että valtiovarainministeriön kirjaamoon)

GeoConsulting Oy

Keliber Oy

Nordkalk Oy

Outokumpu Oyj

Strategic Explorations Oy

Suomen Malmitutkimus Oy

Terrafame Oy (samansisältöinen lausunto toimitettu sekä lausuntopalvelun kautta että valtiovarainministeriön kirjaamoon)

Tetra Ekberg Oy

Yara Suomi Oy

kolme yksityishenkilöä